

REGJISTRAT E BIZNESIT

Metadate Referenciale në format Euro SDMX Metadata Structure

(ESMS)

INSTAT

Metadate Referenciale

1. Kontakt.....	2
2. Përditësimi i metadatave	2
3. Paraqitja statistikore.....	2
4. Njësia matëse	7
5. Periudha e referencës	7
6. Mandati institucional	7
7. Konfidencialiteti	8
8. Politika e botimit.....	8
9. Shpeshësia e shpërndarjes.....	9
10. Aksesimi në të dhëna dhe qartësia	9
11. Manaxhimi i cilësisë	10
12. Rëndësia.....	11
13. Saktësia dhe besueshmëria.....	12
14. Afatet kohore dhe përpikmëria	12
15. Koherenca dhe Krahueshmëria.....	12
16. Kostoja dhe ngarkesa	13
17. Rishikimi i të dhënave	13
18. Përpunimi statistikor	14
19. Komente	15
Aneks	15

1. Kontakt	
1.1. Institucioni i kontaktit	Instituti i Statistikave, INSTAT
1.2. Njësia e kontaktit	Sektori i Regjistrimit Statistikor të Ndërmarrjeve, Drejtoria e Statistikave Ekonomike
1.3. Personi i kontaktit	Flutura Sala
1.4. Funkzioni i personit të kontaktit	Përgjegjës, Sektori i Regjistrimit Statistikor të Ndërmarrjeve
1.5. Adresa postare	Rr. Vllazën Huta, Ndërtesa 35, Hyrja 1, Njësia Administrative Nr.2, 1017, Tiranë
1.6. Adresa elektronike (e-mail)	frama@instat.gov.al
1.7. Numri i telefonit	+(355) 4 233356 / 233/ 240
1.8. Numri i faksit	+(355) 4 228300
2. Përditësimi i metadatave	
2.1. Çertifkimi i fundit i metadatës	03.06.2024
2.2. Publikimi i fundit i metadatës	03.06.2024
2.3. Përditësimi i fundit i metadatës	03.06.2024
3. Paraqitja statistikore	
3.1. Përshkrimi i të dhënave	Regjistrat e Biznesit (RB) janë korniza bazë për mbledhjen dhe përpilimin e të dhënave për Statistikat Evropiane të Biznesit. Regjistrat e Biznesit RB përdoren si burimi kryesor i informacionit për analizën statistikore të popullatës së biznesit dhe demografinë e saj, për përcaktimin e popullsisë së anketuar dhe për vendosjen e lidhjes me burimet e të dhënave administrative. Regjistrat e Biznesit duhet të bëhen një burim autoritar për nxjerrjen e popullsisë kornize të harmonizuar për prodhimin e statistikave të biznesit evropian. RSB-të kontribuojnë në prodhimin e statistikave të qëndrueshme dhe të krahasueshme të biznesit duke krijuar dhe përdorur popullata të koordinuara të njësive statistikore.

	Regjistrat e Biznesit kombëtar përfshijnë informacione për popullsinë e biznesit (më të përditësuara për popullsinë aktive): • Njësitë ligjore nga të cilat përbëhen këto ndërmarrje (bizneset e regjistruar në zyrat e taksave); • Të gjitha ndërmarrjet që ushtrojnë veprimtari ekonomike që kontribuojnë në Prodhimin e Brendshëm Bruto (PBB) dhe njësitë e tyre vendore; • Grupet e ndërmarrjeve të cilave u përkasin ato ndërmarrje. Variablat kryesorë të regjistruar në regjistrat statistikore të bizneseve janë si më poshtë: • Variablat e identifikimit: numri i identifikimit, emri, adresa; • Ngjarjet demografike: data e fillimit/ndërprerjes së njësisë; • Variablat ekonomikë/parametrat e shtresëzimit: aktiviteti ekonomik (NACE Rev.2), punësimi gjithsej, të punësuarit me pagesë, xhiro, forma ligjore, statusi i aktivitetit ligjor; • Informacion mbi kontrollin dhe pronësinë e bizneseve; • Lidhjet me njësitë dhe regjistrat e tjerë.
3.2. Sistemi i klasifikimit	Sistemet e klasifikimit dhe listat e kodeve të përdorura të Regjistave të Biznesit janë si më poshtë: • Klasifikimi statistikor i aktiviteteve ekonomike në Komunitetin Evropian në nivel 4 shifror, Nomenklatura e veprimtarive ekonomike (NVE Rev. 2); • Sektorët dhe nënsektorët institucionalë (ESA 2010); • Nomenklatura e Njërive Territoriale për Statistika (NUTS II); • Forma ligjore (bazuar në ligjin kombëtar); • Lista e kodeve të pronësisë; • Emri dhe kodi i shtetit (GEONOM 2021); • Madhësia e ndërmarrjeve (bazuar në numrin e të punësuarve gjithsej).
3.3. Mbulimi i sektorit	Mbulimi i Regjistave të Biznesit është përcaktuar në Rregulloren (BE) 2019/2152 për Statistikat Evropiane të Biznesit. Regjistrat e Biznesit përfshijnë të gjitha ndërmarrjet rezidente në territorin e Shqipërisë dhe aktivitetet ekonomike të të cilave kontribuojnë në PBB. Familjet nuk përfshihen në kuadër të kornizës evropiane për Regjistrat Statistikore të Biznesit për aq sa mallrat dhe shërbimet që ato prodhojnë janë të destinuara për konsumin e tyre. Regjistrat e Biznesit mbulojnë të gjitha njësitë që, tërësisht ose pjesërisht, ushtrojnë një aktivitet ekonomik dhe njësitë juridike ekonomikisht joaktive, të cilat janë pjesë e një ndërmarrje në kombinim me njësitë juridike ekonomikisht aktive. Për qëllimet e kornizës evropiane për regjistrat statistikore të bizneseve, konsiderohen aktivitetet ekonomik: • Çdo aktivitet që përfshin ofertën e mallrave dhe shërbimeve në një treg të caktuar;

	• Shërbimet jo-tregtare që kontribuojnë në PBB; • Zotërimet direkte dhe indirekte të njësive ligjore aktive. Regjistri Kombëtar Statistikor i Biznesit përfshin: • Të gjithë sektorët ekonomikë të bazuar në NVE Rev.2 (A-U).
3.4. Koncepte statistikore dhe përkufizime	Konceptet dhe përkufizimet kryesore statistikore të përdorura për Regjistrat Statistikorë të Biznesit janë si më poshtë: Kopje vjetore e Regjistave të Biznesit Kopja vjetore e Regjistave të Biznesit pasqyron gjendjen e biznesit në fund të vitit (referencë) duke përfshirë të gjitha njësitë. Institucionet kombëtare të statistikave duhet të bëjnë një kopje çdo vit dhe ta ruajnë atë për të paktën 10 vjet për qëllime analize. Njësi aktive Një njësi statistikore konsiderohet se ka qenë aktive gjatë periudhës së referencës, nëse në këtë periudhë ose ka realizuar xhiro neto pozitive ose ka prodhuar ose ka të punësuar ose ka kryer investime. Një njësi juridike mund të jetë juridikisht ose administrativisht aktive pa asnjë aktivitet ekonomik, kur njësia juridike joaktive është pjesë e një sipërmarrjeje në kombinim me njësi juridike ekonomikisht aktive. Mbajtja e aktiveve dhe/ose detyrimeve do të konsiderohet gjithashtu si një aktivitet ekonomik. Numri i ndërmarrjeve aktive Numri i ndërmarrjeve aktive është numri i të gjitha njësive statistikore të cilat në çdo kohë gjatë periudhës së referencës kanë qenë "ndërmarrje", siç përcaktohet në Rregulloren e Këshillit (EEC) Nr. 696/93, dhe gjithashtu aktive gjatë së njëjtës periudhë referimi. Një njësi statistikore konsiderohet se ka qenë aktive gjatë periudhës së referencës, nëse në këtë periudhë ose ka realizuar xhiro neto pozitive ose ka prodhuar ose ka të punësuar ose ka kryer investime. Numri i të punësuarve Numri i të punësuarve përfaqëson numrin mesatar të personave që në një kohë gjatë periudhës referencë kanë qenë punonjës të njësisë statistikore. Numri i të punësuarve dhe të vetëpunësuarve Numri i të punësuarve dhe të vetëpunësuarve është shuma e numrit të të punësuarve dhe numrit të personave të vetëpunësuar. Numri i personave të vetëpunësuar është numri mesatar i personave që në një kohë gjatë periudhës së referencës kanë qenë pronarë të vetëm ose bashkëpronarë të njësisë statistikore në të cilën ata punojnë. Përfshihen gjithashtu punonjësit e familjes dhe punonjësit jashtë, të ardhurat e të cilëve janë në funksion të vlerës së prodhimit të njësisë statistikore. Numri i njësive lokale Një numërim i numrit të njësive lokale siç përcaktohet në Rregulloren (EEC) Nr. 696/93 të regjistruara për popullsinë në fjalë në regjistrat e biznesit, korrigjuar për gabime, në veçanti gabime kornizë. Njësitë lokale duhet të përfshihen edhe nëse nuk kanë punonjës me pagesë. Kjo statistikë duhet të përfshijë të gjitha njësitë aktive gjatë të paktën një pjese të periudhës referuese.

	Aktiviteti kryesor Aktiviteti kryesor është aktiviteti që kontribuon më shumë në vlerën totale të shtuar të një njësie në shqyrtim. Në mënyrë ideale, aktiviteti kryesor i njësisë duhet të përcaktohet duke iu referuar vlerës së shtuar të mallrave dhe shërbimeve të prodhuara, duke aplikuar metodën nga lart-poshtë (top-down method). Metoda nga lart-poshtë ndjek një parim hierarkik: klasifikimi i njësisë në nivelin më të ulët të klasifikimit duhet të jetë në përputhje me klasifikimin e njësisë në nivele më të larta. Aktiviteti kryesor i identifikuar kështu nuk përbën domosdoshmërisht 50% ose më shumë të vlerës së shtuar totale të njësisë. Në Bashkimin Evropian, klasifikimi i aktivitetit kryesor përcaktohet duke iu referuar NACE Rev. 2, fillimisht në nivelin më të lartë të klasifikimit dhe pastaj në nivele më të detajuara (metoda nga lart-poshtë). Aktiviteti dytësor Një aktivitet dytësor është çdo aktivitet i veçantë që prodhon produkte përfundimisht për palët e treta dhe që nuk është aktiviteti kryesor. Produktet e aktiviteteve dytësore janë produkte dytësore. Xhiro vjetore Xhiro vjetore përfshin shumën totale të faturuar nga ndërmarrjet gjatë periudhës së referencës, dhe kjo korrespondon me shitjet në treg të mallrave ose shërbimeve të ofruara palëve të treta. Fermerët Fermerët e regjistruar gjatë viteve të fundit identifikohen me kod unik (NIPT) dhe zbatojnë skemën specifike të kompensimit për qëllime të prodhuesve bujqësorë të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar. Procesi i regjistrimit në zyrat e tatimeve i mundëson fermerëve të kenë personalitet juridik dhe të jenë pjesë e Regjistrave të Biznesit që përditëson dhe mban INSTAT. Më shumë informacion mbi konceptet dhe përkufizimet statistikore që lidhen me Regjistrat e Biznesit mund të gjenden në manualin metodologjik të EBS për Regjistrat Statistikore të Bizneseve (botimi 2021).
3.5. Njësia statistikore	Njësitë statistikore të mbajtura në Regjistrat e Biznesit përcaktohen në përputhje me Rregulloren Nr. 696/93 për njësitë statistikore për vëzhgimin dhe analizën e sistemit të prodhimit në Komunitet, si më poshtë: • Ndërmarrja - Ndërmarrja është kombinimi më i vogël i njësive ligjore që është një njësi organizative që prodhon mallra ose shërbime, e cila përfiton një shkallë të caktuar autonomie në vendimmarrje, veçanërisht për shpërndarjen e burimeve të saj aktuale. Një ndërmarrje kryen një ose më shumë aktivitete në një ose më shumë lokacione. Një ndërmarrje mund të jetë një njësi e vetme ligjore. • Grupi i ndërmarrjeve - Një grup ndërmarrjesh është një shoqatë e ndërmarrjeve të lidhura së bashku me lidhje ligjore dhe/ose financiare. Një grup ndërmarrjesh mund të ketë më shumë se një qendër vendimmarrëse, veçanërisht për politikën mbi prodhimin, shitjet dhe fitimet. Ai mund të centralizojë disa aspekte të menaxhimit financiar dhe taksave. Ai përbën një subjekt ekonomik, i cili është i autorizuar të bëjë zgjedhje, veçanërisht në lidhje me njësitë që ai përbëhet.

	• Njësia lokale - Njësia lokale është një ndërmarrje ose pjesë e saj (p.sh. një punishte, fabrikë, magazinë, zyrë, minierë ose depo) e vendosur në një vend të identifikuar gjeografikisht. Në këtë vend ushtrohet veprimtari ekonomike për të cilën – (me përjashtim të disa përjashtimeve) - punojnë një ose më shumë persona (qoftë edhe me kohë të pjesshme) për të njëjtën ndërmarrje.
3.6. Popullata statistikore	Regjistrat e Biznesit do të jenë burimi kryesor për nxjerrjen e një popullate të Regjistratit Statistikor të Biznesit me cilësi të lartë dhe të harmonizuar për prodhimin e statistikave evropiane në përputhje me nenin 8 të Rregullores së Statistikave Evropiane të Biznesit 2019/2152. Regjistri Kombëtar Statistikor i Bizneseve përfshin njësitë e mëposhtme dhe zbaton pikat e mëposhtme: Regjistrat e biznesit përbëhen nga: • Njësitë ligjore; • Ndërmarrjet; • Njësitë Lokale; • Grupet e Ndërmarrjeve; • Lloji i aktivitetit (KAU).
3.7. Zona e referencës	Zona e referencës për Regjistrat e Biznesit është territori i vendit. Përsa i përket grupeve të ndërmarrjeve, çdo vend jashtë territorit kombëtar mund të jetë i rëndësishëm.
3.8. Mbulimi në kohë	Regjistri Kombëtar Statistikor i Biznesit është krijuar në vitin 1998. Njësitë statistikore zbatohen dhe mbahen në Regjistrat e Biznesit si më poshtë: • Ndërmarrja – zbatohet dhe mirëmbahet që nga viti 1998; • Njësia Lokale– zbatohet dhe mirëmbahet që nga viti 2010; • Grupi i Ndërmarrjeve – zbatohet dhe mirëmbahet që nga viti 2017; • Lloji i aktivitetit të njësisë (KAU)– faza e testimit (RB 2020).
3.9. Periudha bazë	Nuk aplikohet.

4. Njësia matëse	Variablat ekonomikë të punësimit mbahen në vlerë absolute. Xhiro vjetore mbahen në njësinë valutore, lekë.
5. Periudha e referencës	Periudha e referencës për kopjen vjetore të Regjistarve të Biznesit është një vit kalendarik. Një kopje vjetore që pasqyron gjendjen e bizneseve në fund të vitit mbahet për të paktën 30 vjet për qëllime analize. Kopja më e fundit e disponueshme e Regjistave të Biznesit është ajo e vitit 2023. Në këtë kopje vjetore, variablat ekonomikë (numri i punonjësve gjithsej, xhiro vjetore dhe aktiviteti ekonomik) i referohen fundit të vitit referencë 2023.
6. Mandati institucional	
6.1. Akte ligjore dhe marrëveshje të tjera	Aktet juridike dhe marrëveshjet e tjera – në nivel e BE-së: • Rregullorja (BE) 2019/2152 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 27 nëntor 2019 mbi Statistikat Evropiane të Biznesit; • Rregullorja Zbatuese e Komisionit (BE) 2020/1197 e datës 30 korrik 2020 që përcakton specifikimet teknike dhe aranzhimet në përputhje me Rregulloren (BE) 2019/2152 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit mbi Statistikat Evropiane të Biznesit. Aktet juridike dhe marrëveshjet të tjera - nivel kombëtar: • Ligj nr. 17/2018 datë 5.4.2018 “Për Statistikat Zyrtare”; • Rregullorja e Parlamentit dhe Këshillit Evropian (BE) 2019/2152 e datës 27 nëntor 2019, mbi “Statistikat Evropiane të Biznesit”; • Ligji nr. 30/2022 datë 24.03.2022 për “Miratimin e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026”; • Vendim i Këshillit të Ministrave për “Miratimin e Nomenklaturës së Veprimtarive Ekonomike të Revizionuar (Rev.2)” Nr. 320 datë 28.5.2014; • Ligji nr. 115/2014 “Për Ndarjen Administrativo-Territoriale Të Njësive të Qeverisjes Vendore në Republikën E Shqipërisë”; • Ligji nr. 9920 datë 19.5.2008 “Për Procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë”; • Ligj nr. 43/2022 datë 21.04.2022 “Për Zhvillimin e Ndërmarrjeve Mikro, të Vogla dhe të Mesme”; • Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 1037, datë 15.12.2010. Për “Zbatimin e Nomenklaturës “Shqipëria në 3 (Tri) Rajone NUTS II”, sipas Nomenklaturës së Njësive Territoriale për Statistikat (NUTS) 1 , të Bashkimit Evropian; • Memorandumi i Mirëkuptimit ndërmjet Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve dhe INSTAT, datë 11.3.2015; • Memorandumi i Mirëkuptimit ndërmjet Qendrës Kombëtare të Biznesit dhe INSTAT, datë 13.6.2017;

	• Udhëzimi i Ministrit të Financave Nr. 19 datë 3.11.2014 për “Zbatimin e Regjimit të veçantë të skemës së kompensimit të prodhuesve bujqësorë për qëllime të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar”; • Vendimi i KM, Nr. 541, datë 29.9.2021 për "Miratimin e Nomenklaturës së Shteteve dhe të Territoreve për Statistikat e Tregtisë së Jashtme të Mallrave dhe Ndarjen Gjeografike për Statistikat e tjera të Biznesit”.
6.2. Shkëmbimi i të dhënave	• Rregullorja e Statistikave Ekonomike Evropiane të Biznesit (BE) 2019/2152 EBS Regulation (EU) 2019/2152 parashtron dispozita për shkëmbimin dhe aksesin në të dhëna konfidenciale për qëllimin e kornizës evropiane për regjistrat statistikorë të biznesit; • Rregullorja zbatuese e Komisionit (BE) 2020/1197 përcakton specifikimet teknike dhe aranzhimet në përputhje me Rregulloren (BE) 2019/2152, duke përfshirë specifikimet teknike për shkëmbimin e të dhënave konfidenciale për qëllimet e kornizës evropiane për Regjistrat Statistikorë të Biznesit. Në nivel kombëtar, janë vendosur marrëveshjet ose procedurat e mëposhtme për ndarjen dhe shkëmbimin e të dhënave ndërmjet autoriteteve kombëtare.
7. Konfidencialiteti	
7.1. Konfidencialiteti - politika	Rregullorja (KE) Nr. 223/2009 (paragrafi 24 dhe neni 20(4)) e datës 11 mars 2009 (OJ L 87, f. 164) mbi Statistikat Evropiane përcakton nevojën për të vendosur parime dhe udhëzime të përbashkëta që garantojnë konfidencialitetin e të dhënave të përdorura për prodhimin e statistikave evropiane dhe aksesin në ato të dhëna konfidenciale duke marrë parasysh zhvillimet teknike dhe kërkesat e përdoruesve në një shoqëri demokratike. Rregullat e mëposhtme të politikave zbatohen në nivel kombëtar: Aksesi në mikrodata Instat
7.2. Konfidencialiteti - trajtimi i të dhënave	Sipas rregullave të politikave shih: Kapitulli V “Konfidencialiteti statistikor”, Neni 20 “Mbrojtja e të dhënave konfidenciale”.
8. Politika e botimit	
8.1. Kalendari i publikimeve	Të dhënat paraprake të Regjistave të Biznesit lëshohen sipas nevojave statistikore të përdoruesve si kornizë kampionimi për qëllimet e metodologjive. Mostra dhe periudha kryesore janë renditur më poshtë: • T+ 1.5 muaj në sektorin e statistikave tremujore; • T+ 1.5 muaj në sektorin e statistikave strukturore; • T+ 1.5 muaj për anketën e TIK; • T+ 1.5 muaj për anketën e R&D; • T+ 3 muaj për anketa të tjera.

	Regjistart e Biznesit finalizohen (frozen file) në T+ 3 muaj.
8.2. Aksesit në kalendarin e publikimeve	Nuk aplikohet.
8.3. Aksesit i përdoruesve	Përdoruesit e statistikave kanë akses në statistikën zyrtare të Regjistrave të Biznesit ose marrin të dhënat e kërkuara në mënyrën e mëposhtme: • Regjistrat e Biznesit (publikimet vjetore); • Baza e të dhënave PxWeb - Zgjidh tabelën (instat.gov.al); • Kërkesa për statistika me letër ose me email në info@instat.gov.al.
9. Shpeshësia e shpërndarjes	Të dhënat paraprake të Regjistrave të Biznesit (draft file) u ofrohen përdoruesve të brendshëm me frekuencë T+1.5 muaj. Regjistrat e Biznesit përfundimtarë u ofrohen përdoruesve të brendshëm me frekuencë T+ 4 muaj. Të dhënat e Regjistrave të Biznesit nuk përfshijnë publikimin e rezultateve paraprake. Rezultatet e publikimit të Regjistrave të Biznesit publikohen sipas kalendarit: Kalendari Instat
10. Aksesit në të dhëna dhe qartësia	
10.1. Njoftim për media	Nuk aplikohet.
10.2. Publikime	Përdoruesit mund ti gjejnë rezultatet e Regjistrave të Biznesit në publikimet më poshtë: • Regjistrat e Biznesit; • Vjetari Rajonal Statistikor; • Vjetari Statistikor; • Burra dhe Gra; • Ndërmarrjet e Huaja në Shqipëri.
10.3. Baza e të dhënave on-line	Regjistrat e Biznesit Databaza.
10.4. Aksesit në të dhënat mikro	Rregullorja (KE) Nr. 223/2009 (paragrafi 24 dhe neni 20(4)) e datës 11 mars 2009 (OJ L 87, f. 164) mbi Statistikat Evropiane përcakton nevojën për të vendosur parime dhe udhëzime të përbashkëta që garantojnë konfidencialitetin e të dhënave të përdorura për prodhimin e statistikave evropiane dhe aksesin në ato të dhëna konfidenciale duke marrë parasysh zhvillimet teknike dhe kërkesat e përdoruesve në një shoqëri demokratike. INSTAT siguron të dhëna mikro për qëllime kërkimore shkencore. Aksesit në këto të dhëna kontrollonhet rreptësisht dhe sipas kushteve të përcaktuara

	në ligjin nr. 17, datë 05.04.2018 “Për Statistikat Zyrtare”. Rregullore e Aksesit në të Dhënat Mikro; Aksesi në Mikrodata.
10.5. Të tjera	I gjithë informacioni është i disponueshëm në dy gjuhë: shqip dhe anglisht. Që nga viti 2011, përmes sistemit Pc-Axis, për përdoruesit e jashtëm në faqen e internetit ofrohet seri kohore e Regjistrave të Biznesit nga viti 2010 si vit referencë. Gjithashtu në këtë faqe interneti ka një shpjegim të thjeshtë metodologjik. Hyni në bazën e të dhënave në lidhjen më poshtë: Baza e të dhënave.
10.6. Dokumentimi i metodologjisë	Manuali Metodologjik i Statistikave Evropiane të Biznesit për Regjistrat e Biznesit– versioni 2021, përshkruan metodologjinë që do të përdoret për Institutet Kombëtare të Statistikave. Një shpjegim i shkurtër lidhur me përkufizimet, konceptet kryesore dhe shpjegimet metodologjike për përdoruesit publikohet në publikim. Informacione shtesë u jepen përdoruesve të brendshëm kur është e nevojshme. Në faqen e INSTAT ka një seksion lidhur me Metodologjinë mbi Regjistrin Statistikor.
10.7. Dokumentimi i cilësisë	Sektori i Regjistrit Statistikor të Ndërmarrjeve dokumenton të gjithë procesin e punës dhe procedurat e Regjistrave të Biznesit për qëllime të brendshme. Grupi i përdoruesve të Regjistrave të Biznesit u krijua në vitin 2015 dhe drejtohet nga Drejtori i Statistikave Ekonomike. Grupi i përdoruesve të Regjistrave të Biznesit përbëhet nga përgjegjesat e sektorëve kryesor të cilët janë përdorues të Regjistrave të Biznesit. Qëllimi kryesor i grupit të përdoruesve të Regjistrave të Biznesit është rritja e cilësisë së tyre si mjeti kryesor për statistikat e biznesit dhe makro-ekonomike. Sektori i Regjistrit Statistikor të Ndërmarrjeve SRSN propozon që të përgatitet lista e ndërmarrjeve të mëdha dhe të trajtohen më me kujdes. Kjo erdhi si rezultat i NVE Rev.2 (4-digit) të ndryshme nga anketa të ndryshme. NVE rev.2 për secilën ndërmarrje në listë finalizohet në bashkëpunim me Grupin e Përdoruesve të Regjistrave të Biznesit.
11. Manaxhimi i cilësisë	
11.1. Sigurimi i cilësisë	INSTAT është i angazhuar për sigurimin e cilësisë në prodhimin e statistikave zyrtare. Duke u bazuar në ligjin “Për Statistika Zyrtare, Nr.17/2018, datë 05.04.2018”, INSTAT përdor metoda dhe procese statistikore në përputhje me parimet dhe standardet shkencore të pranuar ndërkombëtarisht, si dhe kryen analiza të vazhdueshme, me qëllim përmirësimin e cilësisë dhe ofrimin e statistikave të përditësuara. Në kryerjen e detyrave të tij, INSTAT ndjek parimet e përgjithshme të menaxhimit të cilësisë, në përputhje me Kodin e Praktikës së Statistikave Evropiane (European Statistics Code of Practice). INSTAT për sigurimin e

	cilësisë udhëhiqet nga parimet e mëposhtme: paanshmëria, cilësia e proceseve dhe produkteve statistikore, orientimi për përdoruesit, orientimi për punonjësit, efektiviteti i proceseve statistikore dhe reduktimi i ngarkesës së të intervistuarve.
11.2. Vlerësimi i cilësisë	Të dhënat e Regjistarve të Biznesit krahasohen me të dhënat e regjistrave në vitet e mëparshme për të dalluar nëse ka koherence të dhënash apo ka pasur ndryshime të mëdha. Në rastet e ndryshimeve përdoren të dhënat administrative/vrojtimet statistikore për të konfirmuar situatën e rasteve kur hasen diferenca të mëdha të sjelljes së një viti me vitet e tjera.
12. Rëndësia	
12.1. Nevojat e përdoruesit	Përdoruesit e Regjistrave të Biznesit ndahen në përdorues të brendshëm dhe të jashtëm. Me përdorues të jashtëm nënkuptojmë: • Institucione të administratës publike; • Universitetet; • Organizatat jo fitimprurëse kombëtare dhe ndërkombëtare; • Bizneset; • Kërkues, student edhe të tjerë grupe të ngjashme. Botimi Regjistrat e Biznesit i dërgohet çdo vit në një grup të caktuar përdoruesish. Gjithashtu plotësohen pyetësorë të dedikuar nga institucionet ndërkombëtare si Eurostat, Zyra Statistikore e Bashkimit Evropian dhe Banka Botërore. Me përdorues të brendshëm nënkuptohen sektorë të tjerë brenda INSTAT të cilët përdorin të dhënat e Regjistarve të Biznesit si input në punën e tyre. • Sektorët nga Drejtoria e Llogarive Kombëtare; • Sektori i Metodologjisë; • Sektori i Indekseve (veçanërisht për përditësimin e skedarit të TVSH-së me klasifikimin NACE); • Drejtoria e Statistikave Rajonale; • Drejtoria e Statistikave Sociale; • Zyrat Rajonale të Statistikave.
12.2. Kënaqësia e përdoruesit	INSTAT organizon çdo vit Anketën e Kënaqësisë së Përdoruesve. Klikimet (Page Views) në lidhje me Regjistrat e Biznesit për vitin 2023 janë 7,891 klikime. Gjate 2023 ka kryer vrojtimin për matjen e kënaqësisë së përdoruesve nga publikimet e INSTAT. Rezultatet e vërtetimit tregojnë se cilësia e përgjithshme e statistikave të Regjistrat Statistikor të Ndërmarrjeve është vlerësuar me 3.96 (79.2%) nga një shkallë prej 1 (shumë e dobët) në 5 (shumë e mirë).
12.3. Plotshmëria	Plotshmëria dhe cilësia e Regjistrave të Biznesit vlerësohet çdo vit nga Eurostat. Rezultatet e vlerësimit të Regjistrave të Biznesit për Shtetet Anëtare të BE-së, vendeve të EFTA-s dhe vendet candidate prezantohen

	në Grupin e Punës së Regjistrave Statistikor të Biznesit (SBR WG). Variablat kryesorë të regjistruar në Regjistrat e Biznesit janë si më poshtë: • Variablat e identifikimit: numri i identifikimit, emri, adresa; • Ngjarjet demografike: data e fillimit/ndërprerjes së njësisë; • Variablat ekonomike/parametrat e shtresëzimit: aktiviteti ekonomik (NACE Rev.2), punësimi gjithsej, të punësuarit me pagesë, xhiro, forma ligjore, statusi i aktivitetit ligjor; • Informacion mbi kontrollin dhe pronësinë e bizneseve; • Lidhjet me njësitë dhe regjistrat e tjerë; • Të tjera.								
13. Saktësia dhe besueshmëria									
13.1. Saktësia e përgjithshme	Të dhënat e vitit referencë krahasohen me të dhënat e viteve më parë për të dalluar nëse ka koherencë të dhënash apo ka pasur ndryshime të mëdha. Në rastet e ndryshimeve përdoren të dhënat administrative për të konfirmuar situatën e rasteve kur hasen diferenca të mëdha të sjelljes së një viti me vitet e tjera.								
13.2. Gabim i kampionimit	Nuk aplikohet.								
13.3. Gabim jo i kampionimit	Nuk aplikohet.								
14. Afatet kohore dhe përpikmëria									
14.1. Afatet kohore	Të dhënat paraprake janë të disponueshme T+1.5 pas vitit referencë. Dataset final është i disponueshëm T+3 pas vitit referencë. Të dhënat e Regjistarve të Biznesit publikohen 5 muaj pas përfundimit të vitit referencë (T+155 ditë). Periudha referuese e rezultateve të Regjistrave të Biznesit 2023 është 31 Dhjetori 2023. <table border="1"> <tr> <td>Periudha referuese</td> <td>12/31/2023</td> </tr> <tr> <td>Data e publikimit</td> <td>6/3/2024</td> </tr> <tr> <td>Afatet kohore</td> <td>155</td> </tr> </table>	Periudha referuese	12/31/2023	Data e publikimit	6/3/2024	Afatet kohore	155		
Periudha referuese	12/31/2023								
Data e publikimit	6/3/2024								
Afatet kohore	155								
14.2. Përpikmëria	Publikimi vjetor i Regjistarve të Biznesit ka qenë i përpiktë në kohë (100 %) të publikimeve të kryera gjatë viteve. <table border="1"> <tr> <td>Periudha referuese</td> <td>12/31/2023</td> </tr> <tr> <td>Data e shpallur</td> <td>6/3/2024</td> </tr> <tr> <td>Data e publikimit</td> <td>6/3/2024</td> </tr> <tr> <td>Vonesa në kohë</td> <td>0</td> </tr> </table>	Periudha referuese	12/31/2023	Data e shpallur	6/3/2024	Data e publikimit	6/3/2024	Vonesa në kohë	0
Periudha referuese	12/31/2023								
Data e shpallur	6/3/2024								
Data e publikimit	6/3/2024								
Vonesa në kohë	0								
15. Koherenca dhe Krahasueshmëria									
15.1. Krahasueshmëria gjeografike	Krahasueshmëria gjeografike e Regjistrave të Biznesit është në përputhje me zbatimin e përkufizimeve të përbashkëta të njësisve statistikore të përcaktuara në Rregulloren e Këshillit (EEC) Nr. 696/93.								

	Variablat Regjistrat e Biznesit janë harmonizuar dhe vendosur në përputhje me Aneksin VIII të Rregullores Zbatuese të Komisionit (BE) 2020/1197 që përcakton specifikimet teknike dhe aranzhimet në përputhje me Rregulloren (BE) 2019/2152 mbi Statistikat Evropiane të Biznesit. Udhëzime të mëtejshme për zbatimin e variablave në Regjistrat Statistikorë Kombëtarë të Bizneseve jepen në manualin metodologjik: EBS për Regjistrat Statistikorë të Bizneseve (botimi 2021).
15.2. Krahasueshmëria kohore	Krahasueshmëria në kohë e dateseteve rezulton nga informacioni i dhënë në konceptin 3.8. Regjistrat e Biznesit janë të krahasueshme për vitet referuese 2010 deri në 2023. NVE Rev.2 dhe Ndarja Administrativo-Territoriale e Republikës së Shqipërisë në 61 bashki zbatohet që nga viti 2005.
15.3. Koherenca e ndërthurjes së fushave	Korniza e Regjistarve të Biznesit ofron informacion mbi popullsinë aktive të ndërmarrjeve që kryejnë aktivitete ekonomike të cilat kontribuojnë në Produktin e Brendshëm Bruto (PBB), njësitë ligjore nga të cilat përbëhen këto ndërmarrje, njësitë ligjore dhe grupet e ndërmarrjeve, përfshirë grupet e sipërmarrjeve rezidente dhe shumëkombëshe. Regjistrat e Biznesit përdoren nga përdoruesit statistikorë si një grup i koordinuar kornizë me qëllim të nxjerrjes së rezultateve të qëndrueshme statistikore.
15.4. Koherenca e brendshme	Konsistenca e brendshme e të dhënave është kontrolluar para se të finalizohet. Kontrollohen gjithashtu lidhjet midis variablave dhe koherenca në seri e tyre.
16. Kostoja dhe ngarkesa	Për procesin e imputimit Regjistrat e Biznesit përdor të dhënat administrative dhe nuk ka kosto shtesë për trajtimin e mos përgjigjes. Marrëveshjet e bashkëpunimit midis INSTAT dhe DPT apo QKB konfirmojnë që të dhënat transmetohen pa kosto. Të dhënat statistikore gjithashtu janë pa kosto për Regjistrat e Biznesit. Stafi i Regjistratit Statistikor të Ndërmarrjeve RSN bën kontrollin dhe përpunimin e të dhënave për rezultatin final.
17. Rishikimi i të dhënave	
17.1. Politika e rishikimit	Politikat e rishikimit të Regjistratit Statistikor të Ndërmarrjeve RSN bëhen në përputhje me politikën e rishikimit si dhe politikën e trajtimit të gabimeve të vendosura nga INSTAT. Për më shumë referohuni: • Politika e Revizionimit; • Politika e trajtimit të gabimeve.
17.2. Praktika e rishikimit	Nuk aplikohen.

18. Përpunimi statistikor

18.1. Burimi i të dhënave	Regjistrat e Biznesit janë krijuar në përputhje me Rregulloren EBS (BE) 2019/2152 duke përdorur çdo burim të rëndësishëm të të dhënave, duke shmangur barrën e tepërt për të anketuarit dhe duke marrë parasysh efektivitetin e kostos së Instituteve Kombëtare të Statistikave. Regjistrat e Biznesit me vit referencë 2023 përditësohen nga: Burime administrative: • Informacioni nga Qendra Kombëtare e Biznesit (QKB);• Informacioni nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (DPT);• Skedari i TVSH-së;• Llogaritë vjetore të ndërmarrjeve. Burime statistikore: • Anketa Strukturore pranë Ndërmarrjeve, ASN;• Anketa Tremujore pranë Ndërmarrjeve, ATN;• Anketa Strukturat Akomoduese, ASA;• Anketa të tjera.
18.2. Shpeshtësia e grumbullimit të të dhënave	Regjistrat e Biznesit do të përditësohen me frekuence vjetore me anë të hyrjeve dhe largimeve (bizneseve). Frekuenca e përditësimit do të varet nga lloji i njësisë ligjore, variabli, madhësia e njësisë dhe burimi i përdorur përgjithësisht për përditësimin. Frekuenca e përditësimit të njësive dhe variablave në Regjistrat e Biznesit është si më poshtë: • Njesitë ligjore – mujore;• Ndërmarrjet – mujore;• Njesitë lokale - vjetore.
18.3. Grumbullimi i të dhënave	Regjistrat e Biznesit përdorin të dhëna nga burime të të dhënave administrative dhe vrojtme statistikore, dhe nga çdo burim tjetër përkatës që janë të krahasueshme dhe në përputhje me kërkesat specifike të cilësisë në fuqi. Për më shumë detaje, ju lutemi shihni 18.1.
18.4. Vlefshmëria e të dhënave	Sa i përket vlefshmërisë së të dhënave, procedurat e editimit të të dhënave në përgjithësi i referohen editimit në nivel mikro ose ndryshe në nivel ndërmarrje apo njësi lokale. Kontrollat e kryera bazohen kryesisht në përputhshmërinë me klasifikimet evropiane dhe kombëtare: • NVE Rev.2;• Forma ligjore;• Pronësia Shtetet;• Bashkia;• Qarku. Kontrolle manuale bëhen për ndërmarrjet e mëdha dhe për ndërmarrjet në degë strategjike si: • Transporti hekurudhor;

	• Transporti ajror; • Aktivitete postare dhe të korierës; • Prodhimi i energjisë elektrike; • Administrata publike; • Të tjera. Aktiviteti ekonomik i tyre është miratuar nga grupi i përdoruesve të Regjistrit të Biznesit, i cili merr në shqyrtim dhe vendos në rastet e paraqitjes së ndryshimit të aktivitetit ekonomik për çdo njësi statistikore.
18.5. Përpilimi i të dhënave	Krijimi i njësive ligjore të reja automatikisht çon në krijimin e një ndërmarrjeje dhe një njësie lokale të re me variablat e Regjistarve të Biznesit. Ky informacion sikurse dhe ndryshimet përfitohen nga burimi administrativ, kryesisht DPT. Informacioni në nivel ndërmarrje përditësohet nga vrojtimitet e ndryshme sipas listës së prioriteteve dhe periudhës referencë të burimit administrativ apo statistikor. Për ndërmarrjet e mëdha bëhen përditësime manuale edhe nga kërkimet në internet. Vetëm sektori i Regjistrit Statistikor të Ndërmarrjeve RSN ka të drejtë të bëjë ndryshime. Sektorët e tjerë të INSTAT dërgojnë të dhënat në nivel ndërmarrje nga vrojtimitet apo ndryshime të tjera.
18.6. Rregullimi	Nuk aplikohet.
19. Komente	Qeveria shqiptare në vitin 2015 vendosi që fermerët të regjistrohen në zyrat e taksave dhe të përfitojnë nga skema specifike e kompensimit për qëllime të prodhuesve bujqësorë të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar. Rrjedhimisht, procesi i regjistrimit, i mundësoi fermerëve të kenë personalitet juridik dhe të jenë pjesë e njësive ligjore në Regjistrat e biznesit. Në fund të vitit 2023, fermerët zënë 42.5% ndaj totalit të njësive ligjore aktive. Sektori i Regjistrit Statistikor të Ndërmarrjeve RSN me mbështetjen e Eurostat, për herë të parë identifikoi njësinë statistikore KAU-në në Regjistrat e Biznesit 2019. KAU po zbatohet gjithashtu në Regjistrat e Biznesit 2020-2022.
Aneks	